

## Planeringsrådets möte 4/2014

### Närvarande

Ann-Marie Ovrin, Svenska kraftnät, ordförande  
Johan Setréus, Svenska kraftnät, sekreterare  
Magnus Danielsson, Svenska kraftnät  
Dan Andersson, E.ON Elnät Sverige AB  
Anders Ekberg, Fortum Distribution AB  
Lennart Engström, Vattenfall Eldistribution AB  
Per Norberg, Vattenfall Eldistribution AB  
Lars Joelsson, Vattenfall AB  
Anders Pettersson, Svensk Energi  
Mattias Wondollek, Svensk Vindenergi

Roland Sandelius, Vattenfall Eldistribution AB (punkt 3)  
Oskar Sämfors, Svenska kraftnät (punkt 5)  
Stefan Arnborg, Svenska kraftnät (punkt 4, 7 och 9)

### Anmäld frånvaro

Anders Svensson, E.ON Värmekraft Sverige AB  
Jan Berglund, Jämtkraft AB

### Tid

2014-12-17 klockan 10.00–15.30

### Plats

Svenska kraftnät, Sturegatan 1 i Sundbyberg

# 1 Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes och lades till handlingarna.

# 2 Föregående mötesprotokoll

Enligt Per Norberg överensstämmer inte en formulering i avstånden i tabell 1 i den tekniska riktlinjen TR10-05 på Svenska kraftnäts hemsida med det interna styrande dokumentet för luftledningars nedhängning. Stefan Arnborg ser till att en harmonisering sker.

Ett separat möte om principer för luftledningars nedhängning kommer att ske med berörda parter.

Föregående mötesprotokoll godkändes och lades till handlingarna.

# 3 Arbetsgruppen för brukbarhetstider

Roland Sandelius presenterade det arbete gruppen för brukbarhetstider har utfört. Arbetsgruppen bildades vid Planeringsrådet möte 3/2013 med uppgift att ta fram gemensamma principer för hur ekonomisk värdering av anläggningsdelars kvarvarande värde ska beräknas, t.ex. vid förtida investering av apparater i ett ställverksfack.

Gruppens rekommendation är att vi som beräkningsgrund använder samma metod som i den kommande intäktsramsregleringen för elnätsföretag som beslutades av regeringen september 2014. Principerna anges i förordningen 2014:1 064 och i Elmarknadsinspektionens föreskrift EIFS 2015:2. Förenklat innebär metoden att anläggningsdelarna nuanskaffningsvärderas och avskrivs med linjär avskrivningstakt fram till 40 år, varpå takt avtar fram till 50 år då värdet sätts till noll. Anläggningsdelar som enligt förordningen inte är ”en anläggning för överföring av el” har snabbare avskrivningstakt (10 år och ett nollvärde efter 12 år).

Beräkningsprincipen är förankrad i samtliga deltagares organisationer.

Det beslutades att arbetsgruppens arbete kan avslutas.

## 4 Statusuppdatering av Grid Codes

Stefan Arnborg gav en statusuppdatering om arbetet med nätkoderna inom ENTSO-E. Presentationen bifogas protokollet.

Marknadskoden CACM (Capacity Allocation and Congestion Management) blir inte implementerad som en nätkod (Grid Code) utan en riktlinje (Commission Guideline). Det finns en viss skillnad i lagtexten för de olika implementationerna men CACM kommer fortfarande att vara juridiskt bindande.

Enligt CACM ska den nuvarande kapacitetsallokeringsmetoden CNTC utvärderas jämfört med den s.k. Flow-Based metoden (se möte 2/2014). En uppdatering av arbetet med framtagandet av prototypen för Flow-Based efterfrågades av rådets medlemmar.

Flera olika intressen inom EU står emot varandra när t.ex. nätdata ska delas i större utsträckning genom det standardiserade formatet CIM. Stefan Arnborg följer upp vad som händer i frågan.

Anders Pettersson frågade om statusen för nätkoden som berör tariffstrukturen. Ann-Marie meddelade att Svenska kraftnät får återkomma i frågan till kommande möte.

## 5 Insamling av realtidsmätvärden från nätbolag och producenter

Oskar Sämfors presenterade det nystartade projekt på Svenska kraftnät som ska utvärdera nyttan av en ökad insamling av realtidsmätvärden till SCADA-systemet.

Frekvenshållningen av det nordiska kraftsystemet har blivit allt mer komplicerad på senare år och en ökad vindkraftsandel gör att prognososäkerheterna har ökat. En ökad andel realtidsmätvärden underlättar balanseringen av kraftsystemet, samt möjliggör noggrannare beräkningar av t.ex. systemets överföringskapacitet. I dagens system kan man t.ex. inte avläsa hur stor vindkraftproduktionen är vid ett givet tillfälle utan man får förlita sig på prognoser och planvärden.

Projektet genomför just nu en konsekvensanalys för att undersöka vad det innebär med en ökad insamling av mätvärden för berörda parter. Referensgrupper med berörda parter kommer att bildas och en kravspecifikation för insamling av mätvärden tas fram. Därefter kommer en eventuell ändring av avtalen mellan Svenska kraftnät och ansluten part att ses över.

Redan idag är mätningar i regionnätet relativt väl etablerat med ett gott samarbete i form av utbyte av data för 70 kV och uppåt. Inskickning av värden sker idag på frivillig basis men en formalisering är nödvändig i framtiden. Det man i projektet kommer att fokusera på är att få in mätningar från 40 kV och uppåt. Givet att man mäter på regionnätetsnivå kan man skatta produktionen på distributionsnivå.

## 6 Reaktivt effektutbyte från regionnät

Magnus Danielsson informerade om det interna arbetet med avtalsprinciper för reaktivt effektutbyte för regionnät. Svenska kraftnät kommer att fortsätta tillämpa grundkravet för reaktiv produktionsförmåga (t.ex. +1/3 till -1/6 reaktivt stöd av maximeffektproduktion för en vattenkraftstation) vid anslutningspunkten till stamnätet, men det kommer som tidigare att vara en individuell bedömning vid avtalstecknandet. Anslutande part kommer att få ta den eventuella extra kostnad kraven medför. Intentionen är inte att anslutande part ska investera i spänningshållande utrustning, utan att Svenska kraftnät ska få möjlighet att nyttja den utrustning som redan finns installerad på ett rimligt sätt.

Kraven för det reaktiva effektutbytet från regionnät diskuterades och en arbetsgrupp för frågan efterfrågades. Ann-Marie Ovrin svarade att Svenska kraftnät inte kan ha en separat arbetsgrupp enbart för denna fråga utan att denna får ingå i den totala översynen av avtalsvillkoren som man bjudit in till. När det gäller de diskussioner som pågår kommer Svenska kraftnät se över avtalstexterna och justera otydliga skrivningar.

## 7 Aktuella utredningar och projekt

Magnus Danielsson informerade kort om pågående och kommande utredningar och projekt sedan föregående möte i Planeringsrådet.

Svenska kraftnät och tyska 50 Hertz har gemensamt utrett förutsättningarna för en ny förbindelse, med arbetsnamnet Hansa PowerBridge, mellan Sverige och Tyskland. Under våren 2015 genomförs ytterligare studier.

Den nya gotlandskabeln utreds vidare och diskussioner förs med Gotlands Energi (GEAB). Projektet förutsätter att vindkraftsutbyggnad sker på Gotland. Nästa steg i processen är tecknade av byggavtal.

Styrelsen förväntas ta beslut om stationsförnyelser av bland annat Barsebäck, Porjus och Söderåsen.

Svenska kraftnät ser nu en ökad förnyelsetakt av anläggningsdelar. Som exempel nämndes att utbyte av fiberoptisk kabel är planerat för flera ledningssträckningar.

En omfattande nätutredning för en eventuellt ny nord-sydlig snittledning pågår och nyttorna utvärderas. Ledningen kan komma att vara nödvändig för att hantera kommande underhåll av nätet.

Mattias Wondollek kommenterade att Svensk Vindenergi ser stora problem med den långa ledtiden för etablering av nya snittledningar och frågade om projektet kan bedrivas som en PCI ("project of common interest") med bidrag från EU. Magnus Danielsson svarade att utredningen inte än nått det stadie där det är aktuellt att överväga om att söka status som PCI. Etablering av nya ledningar är en komplicerad process där bl.a. tillståndprocessen tar lång tid. Det gör att motivet för en ny ledning behöver ses över om förutsättningarna ändras t.ex. rörande var vindkraft etableras.

## 8 CIGRÉ

Per Norberg och Lennart Engström gav en statusrapportering om arbetet inom CIGRÉ.

I slutet av maj är det symposium inom CIGRÉ i Lund. De sista två dagarna innehåller en offentlig del med HVDC-tema. Denna del föregås av möten i de olika arbetsgrupperna. Per berättade att sverigesektionen har bemanning i alla grupper utom för kraftledningar där en ersättare för Lillemor Carlshem på Svenska kraftnät behövs.

## 9 Övriga frågor

### **Tröskeleffektfrågan**

Stefan Arnborg har inte hört att det skett någon uppdatering sedan i maj då departementet skickade frågan till Kommissionen. Energimarknadsinspektionen har fått i uppdrag att utreda en slutlig lösning för frågan.

## 10 Frågor att diskutera på nästa möte

Följande frågor beslutades att följa upp på kommande möte:

- Statusuppdatering av Transparensförordningen av Carolina Tengqvist
- En presentation om vad som pågår inom CIM, det standardiserade formatet för nätdatautbyte.
- Arbetet med Masterdatabasen inom Svenska kraftnät.
- Status för nätkoden som berör tariffstrukturen.

## 11 Kommande möten

Följande mötestider är planerade för Planeringsrådet under 2015:

- Möte 1/2015: 11 mars klockan 10:00-15:30
- Möte 2/2015: 18 juni klockan 09:00-14:30
- Möte 3/2015: 15 oktober klockan 10:00-15:30
- Möte 4/2015: 17 december klockan 10:00-15:30

Alla möten hålls i Sundbyberg om inget annat meddelas. Observera att möte 2/2015 startar klockan 09:00.

Justeras

Vid protokollet

Ann-Marie Ovrin

Johan Setréus